

การบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืน

The Management of the Saccha Savings Group for Sustainable Community Welfare

ฐานิดา มั่นคง¹ และวิไลวรรณ อิศรเดช²

Thanida Mankong and Wilaiwan Issaradet

Received: March 10, 2021

Revised: July 26, 2021

Accepted: August 01, 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน 2) พัฒนาและยกระดับสวัสดิการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน และ 3) สร้างรูปแบบการสร้างเครือข่ายกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืน เป็นงานวิจัยแบบผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษา 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดท่าโสม กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดกันทรอมใต้ และกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดกันทรอมอุดม มีผู้ให้ข้อมูลหลัก อันประกอบด้วย พระสงฆ์ คณะกรรมการบริหารกลุ่มสัจจะฯ และสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวนทั้งสิ้น 32 รูป/คน ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ร่วมระดมความคิดวิเคราะห์ ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล 2) การพัฒนาและยกระดับสวัสดิการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ประกอบด้วย กระบวนการ 8 ขั้นตอน คือ การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วม การเผยแพร่วิสัยทัศน์ร่วม การชักจูงให้สมาชิกเข้าร่วม การบริหารความขัดแย้ง การประเมินผล การจัดระบบงานที่ไม่ซับซ้อน และการสร้างแบบแผนการทำงาน และ 3) รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การประสานงานหน่วยงานกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่าย การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน กิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ และการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

¹⁻² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: Thanida.man@mcu.ac.th, Tel. 081-5534324

คำสำคัญ การบริหารจัดการ, กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์, สวัสดิการชุมชน, เครือข่ายทางสังคม

Abstract

Objectives of this research are 1) to study the management model of the active saving group by community participations, 2) to develop and enhance the welfares of the active saving group in terms of community welfares, and 3) to create a network model of the active saving group for sustainable community welfares. This research is a mixed method between qualitative research and practical research. There were 3 groups of the active saving group used in the study, namely of the active saving group of Tha Som Temple, of the active saving group of Kanthom Temple Tai, and of the active saving group of Kantrom Udom Temple. There are main informants which consists of Buddhist monks, of the active saving group Executive Committee and members of the active saving groups the method used was a selective selection which selected a total of 32 person. The results of the study were as follows: 1) The management model of the Active Saving Groups with sustainable community participations consisted of 5 steps: 1) brainstorming and analyzing, 2) co-setting a policy, 3) joining in planning, 4) joint decisions, and 5) participating in assessments; 2. Development and enhancement of the Active Saving Groups' welfares consisted of an 8-step process, namely 1) creating transformational leaders, 2) developing a shared vision, 3) disseminating the shared vision, 4) persuading members to join, 5) conflict management, 6) evaluation, 7) organizing a simple work system, 8) creating a work plan, and; 3. A cooperative network model of the groups consisted of 5 steps, namely 1) raising awareness of the need to build a network of cooperation, 2) coordinating group agencies to build a network, 3) setting common goals, 4) connectivity activities, and 5) learning together to maintain an ongoing relationship.

Keywords: Management, Active Saving Groups, Community Welfares, Network of Cooperation

บทนำ

ระบบสวัสดิการของสังคมไทยในอดีตมีลักษณะเป็นชุมชนสวัสดิการบ้านและวัดมีบทบาทสำคัญในการดูแลเรื่องจัดสวัสดิการครอบคลุมปัจจัยสี่ของชุมชนต่อมารัฐบาลกลางมีบทบาทในการจัดสวัสดิการซึ่งช่วงแรกเป็นการจัดให้เฉพาะผู้ที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ตามระเบียบ

หลักเกณฑ์ของหน่วยงานโดยมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้พิจารณาสู่การจัดสวัสดิการโดยรัฐที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น เช่น พระราชบัญญัติการประกันสังคม พ.ศ.2533 ทำให้แรงงานในระบบสามารถได้รับสวัสดิการอย่างทั่วถึงในช่วงเศรษฐกิจเติบโตภาคเอกชนได้มีบทบาทในการจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ มากขึ้น โดยมีระบบการประกันรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลายซึ่งผู้ที่สามารถเข้าถึงเป็นกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางรายได้สูงแต่คนที่เป็นแรงงานนอกระบบ เกษตรกร คนยากจน ไม่สามารถเข้าสู่ระบบที่มีอยู่ได้จนกระทั่งเมื่อประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อ ปี พ.ศ. 2540 ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวางประชาชนชาวบ้านแกนนำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทบทวนสรุปบทเรียนเกี่ยวกับระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Net) ที่มีอยู่ในสังคมไทย พบว่า ความเป็นเครือญาติ ทุนทางสังคมในด้านต่าง ๆ ในชุมชนสามารถช่วยรองรับการแก้ปัญหาจากภายนอกได้เป็นอย่างดีทำให้มีการรวมตัวกันฟื้นฟูระบบคุณค่า ทุนทางสังคมที่มีอยู่มาช่วยเหลือเกื้อกูลกันในลักษณะของการจัดสวัสดิการชุมชนจากฐานทุนด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ของชุมชนเช่นการจัดสวัสดิการจากฐานกลุ่มออมทรัพย์ องค์กรการเงิน วิชาหกิจชุมชน กิจกรรมทางศาสนา การจัดการทรัพยากร เมื่อได้มีการสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ในช่วงปี พ.ศ .2547 ทำให้เกิดแนวทางการจัดสวัสดิการชุมชนที่มีการคิดค้นร่วมกันมากขึ้น นำไปสู่การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน ระดับตำบลที่เน้นให้มีการสมทบงบประมาณจากสามฝ่าย คือ ทุนที่มาจากการออมของสมาชิกในชุมชนทั้งในรูปแบบออมทรัพย์เดิม หรือสัจจะลดรายจ่ายวันละบาท การสมทบจากรัฐ โดยผ่านช่องทางสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) และ การสมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้นอย่างกว้างขวางขึ้น

จุดเด่นที่ทำให้กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน แตกต่างจากกลุ่มออมทรัพย์อื่น หรือรูปแบบการเงินฐานรากอื่น คือ ในการดำเนินงานของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ จะมีพระสงฆ์เป็นแกนนำในการรับฟังปัญหา ความคิดเห็นของชาวบ้านด้วยความเป็นกลาง สมาชิกมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเข้าเป็นสมาชิก โดยสามารถเป็นสมาชิกได้ตั้งแต่แรกเกิด เป็นการส่งเสริมให้ชาวบ้านเข้า ไกล่ธรรมา โดยใช้วัดเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมของกลุ่ม เพื่อให้ชาวบ้านรู้จักเชื่อมโยงความคิดบริหารจัดการกลุ่ม สร้างระบบความสัมพันธ์ในชุมชน ฟื้นฟูระบบเครือญาติ เพื่อนบ้านสามารถบอกสอนกันเองได้ เหมือนระบบสังคมในอดีต ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่ารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืน มีรูปแบบการบริหารจัดการอย่างไร เพื่อนำมารวบรวมเป็นแนวทางในการดำเนินงานของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ที่มีความสนใจต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างยั่งยืน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาาระบบและยกระดับระบบสวัสดิการสวัสดิการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืน

3. เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างเครือข่ายกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อสวัสดิการอย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

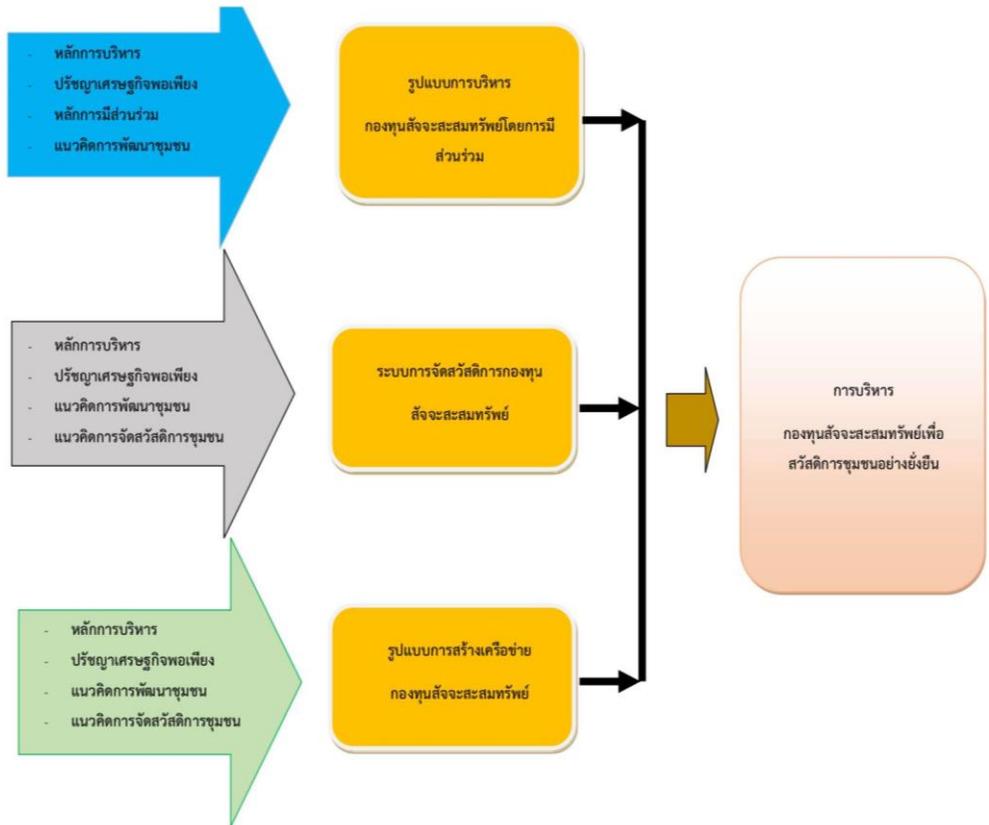
บทความวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาจากเอกสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านกฎหมาย ภาวะเปียบ งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการลงพื้นที่สำรวจชุมชน และการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ การมีส่วนร่วมของชุมชน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีร่วมกับชุมชน รวมถึงการนำแนวปฏิบัติที่ดีมาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ร่วมกับชุมชนที่ต้องการพัฒนา ในรูปแบบของการทำเวทีชาวบ้าน และการสนทนากลุ่ม ซึ่งกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้ ได้ดำเนินการในประเด็นด้านการสร้างรูปแบบและแนวทางการยกระดับสวัสดิการชุมชน และการสร้างรูปแบบการสร้างเครือข่ายของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก และการถอดบทเรียนจากแนวปฏิบัติที่ดี รวมถึงการสรุปผลจากเวทีชาวบ้าน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสร้างรูปแบบ

2.1 ด้านพื้นที่ ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกพื้นที่สนามคือกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ที่จะทำการศึกษาในท้องที่จังหวัดศรีสะเกษจำนวน 1 อำเภอ คืออำเภอขุนหาญ จำนวน 2 ชุมชน คือ ชุมชนวัดกันทรอมใต้ และชุมชนวัดกันทรอมอุดม และพื้นที่จังหวัดตราด จำนวน 1 อำเภอ คืออำเภอเขาสมิง ชุมชน คือ ชุมชมวัดท่าโสม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์และเป็นแหล่งที่มีประชาชน ผู้อยู่อาศัยที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลโดยกำหนดพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

2.2 ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วยกลุ่มคน 3 กลุ่มใน 3 ชุมชน ประกอบด้วย ผู้นำกลุ่ม, สมาชิกของกลุ่ม และพระสงฆ์หรือองค์กรภาคีเครือข่ายโดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้น 32 รูป/คน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มสังจจะสมทรัพย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างยั่งยืน พบว่า ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ร่วมระดมความคิดวิเคราะห์การระดมความคิดเพื่อวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันของคนในชุมชนการรวมกลุ่มเพื่อพึ่งพาตนเองจึงเกิดขึ้นในรูปของกลุ่มสังจจะสมทรัพย์ซึ่งในขั้นตอนนี้จะต้องสร้างความเข้าใจของหลักการของกลุ่มรวมไปถึงการสมัครใจเป็นสมาชิกด้วยความเต็มใจ

ขั้นตอนที่ 2 ร่วมกำหนดนโยบาย การกำหนดหลักการในการทำงานรวมถึงทิศทางการทำงาน รูปแบบ และวิธีการซึ่งส่วนหนึ่งจะนำมาจากกลุ่มต้นแบบ คือ กลุ่มสังจจะสมทรัพย์ วัดไผ่ล้อม แต่เนื่องจากบริบทของชุมชนมีความแตกต่างกัน สมาชิกจะเป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงาน วิธีการทำงาน เป้าหมาย และแนวทางที่จะทำให้กลุ่มไปถึงวัตถุประสงค์ของการตั้งกลุ่มได้

ขั้นตอนที่ 3 ร่วมวางแผน สมาชิกกลุ่มได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการในรูปแบบของการชี้แจงปัญหาที่เกิดขึ้น ข้อติดขัดจากการบริหารงานหรือกระบวนการ ขั้นตอนการกู้ยืมเงิน รวมไปถึงสวัสดิการหรือบริการต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้คณะ

กรรมการกลุ่มก็ได้นำเอาปัญหาหรือแนวทางการดำเนินงานที่สมาชิกกลุ่มได้นำเสนอมาปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่มเพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 ร่วมตัดสินใจ การดำเนินงานของกลุ่มจะสะสมทรัพย์สินมีหลักการสำคัญอยู่ที่สมาชิกกลุ่มเป็นผู้ตัดสินใจในการดำเนินงาน กิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม โดยทุกเดือนจะมีการ รับประทานอาหาร จ่ายเงินกู้ จ่ายสวัสดิการ ซึ่งในการทำกิจกรรมประจำเดือนนี้จะเป็นโอกาสให้สมาชิกและคณะกรรมการได้ปรึกษาหารือกัน ในเรื่องของการดำเนินงานต่าง ๆ เมื่อประเด็นที่หารือพูดคุย หรือแลกเปลี่ยนกันมีความเข้มข้นมากขึ้น คณะกรรมการสามารถเรียกประชุมวิสามัญ เพื่อนำข้อเสนอ ปัญหา หรือประเด็นที่เป็นข้อหารือ นำไปสู่การประชุมเพื่อขอมติจากสมาชิกในการดำเนินงานต่อไปได้

ขั้นตอนที่ 5 ร่วมประเมินผล ซึ่งแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจของสมาชิกการทำงานที่มีประสิทธิผลมากขึ้นรวดเร็วยิ่งขึ้น การบอกจุดที่ควรปรับปรุง หรือบอกปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน สิ่งเหล่านี้เป็นการประเมินความสำเร็จในช่วงสั้น ๆ จะส่งผลให้คณะทำงานมองเห็นความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนแผนงานไปสู่เป้าหมายได้ นอกจากนี้ ในการประเมินผลยังทำให้เกิดผลสะท้อนกลับเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขสำหรับการทำงานต่อไปในอนาคตอันใกล้อีกด้วย

2. การพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบและยกระดับระบบสวัสดิการสวัสดิการกลุ่มจะสะสมทรัพย์สินเพื่อสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืน พบว่า ในส่วนการยกระดับและพัฒนาระบบสวัสดิการกลุ่มจะสะสมทรัพย์สิน ผู้วิจัยได้ถอดบทเรียนร่วมกับคณะกรรมการบริหารกลุ่มจะสะสมทรัพย์สินวัดกันหอมใต้ และกลุ่มจะสะสมทรัพย์สินวัดกันหอมอดม จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า แนวทางการยกระดับและพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน มีกระบวนการทั้งสิ้น 8 ขั้นตอน คือ

2.1 การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยผ่านการพูดคุยและร่วมประชุม เพื่อวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน และแนวทางในการแก้ไขปัญหาพร้อมกันอย่างสม่ำเสมอ

2.2 การพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วม ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันอย่างต่อเนื่องจนมองเห็นปัญหา พร้อมทั้งเกิดความคิดที่อยากจะเปลี่ยนแปลงชุมชนเสียใหม่

2.3 การเผยแพร่วิสัยทัศน์ร่วม ออกไปสู่สมาชิกในชุมชน เมื่อชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงชุมชนอย่างเด่นชัดแล้ว จึงจัดให้มีการประชุมชาวบ้านเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ความรู้ต่าง ๆ

2.4 ชักจูงให้สมาชิกเข้าร่วม ในการวางแผนการดำเนินงานของชุมชน เพื่อพัฒนาสวัสดิการไปพร้อม ๆ กับการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยจะต้องมีการเสริมสร้างอำนาจให้แก่สมาชิก เพื่อให้สามารถตัดสินใจและดำเนินการได้เองเพื่อตอบสนองต่อวิสัยทัศน์แห่งอนาคตที่กำหนดร่วมกัน ซึ่งอาจเริ่มจากโครงการที่มุ่งตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาอันเด่นชัด

2.5 การบริหารความขัดแย้ง เนื่องจากการขับเคลื่อนเพื่อการเปลี่ยนแปลงชุมชนนั้น มักจะมีชาวบ้านไม่มากนักौरรวมกลุ่มกันซบซิบนินทา รวมทั้งอาจมีการกระทำเพื่อต่อต้านการเปลี่ยนแปลงเมื่อเป็นเช่นนี้กลุ่มแกนนำจะต้อง มีการประเมินสถานการณ์ภายในชุมชนอยู่เสมอ สำหรับวิธีการบริหารการเปลี่ยนแปลงนั้น สามารถทำได้โดยการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนงานของ

ชุมชนให้ชาวบ้าน รับผิดชอบต่ออย่างแจ่มชัดเพื่อให้พวกเขาหมดความวิตกกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้น หรือทำความเข้าใจเป็นรายบุคคลถึงสาเหตุและความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนและเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง รวมทั้งชักชวนฝ่ายคัดค้านให้เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมซึ่งจะส่งผลให้ผู้คัดค้าน เปลี่ยนมาเป็นผู้สนับสนุนโครงการในที่สุดและในกรณีของชาวบ้านที่เสียประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง แกนนำจะต้องให้ความมั่นใจว่าพวกเขาจะได้รับการดูแลและชดเชยอย่างเป็นธรรม

2.6 การประเมินผล จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานในช่วงสั้น ๆ อาทิภายหลังจากดำเนินการเคลื่อนไหว การประเมินความสำเร็จในช่วงสั้น ๆ จะส่งผลให้คณะทำงานมองเห็นความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนแผนงานไปสู่วิสัยทัศน์ได้ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ ในการประเมินผลยังทำให้เกิดผลสะท้อนกลับเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขสำหรับการทำงานต่อไปในอนาคตอันใกล้อีกด้วย

2.7 จัดระบบงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้โครงการเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดผลเชิงบวกการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ จะต้องมีการวางระบบการจัดเก็บเงินออมจากสมาชิกที่โปร่งใส การวางระบบการเงินที่ไม่ซับซ้อนและสามารถตรวจสอบได้โดยง่าย ระบบการชำระคืนเงินกู้ที่สะดวกและไว้วางใจได้และระบบสวัสดิการที่ตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิก เป็นต้น ซึ่งการวางระบบงานต่าง ๆ เหล่านี้ คณะทำงานสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ตรง การอ่านหนังสือ และการไปศึกษาดูงานชุมชนที่ประสบความสำเร็จมาก่อน เป็นต้น

2.8 สร้างแบบแผนการทำงาน เป็นการทำให้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ตกผลึกกลายเป็นแบบแผนที่มีการดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยไม่หวนกลับคืนสู่สภาพเดิมอีก โดยการเสริมสร้างความรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ร่วมงานและสมาชิกในชุมชนอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมที่ควรทำอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ การนั่งปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทีมงานบ่อย ๆ อันเป็นการเน้นย้ำถึงความถูกต้องในงานที่ทำพร้อม ๆ กับการทบทวนกิจกรรมที่ผ่านมาเพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังจะต้องให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับการพัฒนาสวัสดิการชุมชนและการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งโดยใช้โอกาสในการประชุมกองทุนต่าง ๆ การนั่งพูดคุยเป็นกลุ่มย่อยหรือการติดประกาศตามบอร์ดภายในชุมชน ส่วนระบบงานต่าง ๆ ที่มีการคิดค้นขึ้น ก็จะต้องมีการดำเนินการและพัฒนาต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด อันจะส่งผลให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านความคิด ความเชื่อ ทัศนคติและวัฒนธรรม ตลอดจนแบบแผนการทำงานของชุมชนอีกด้วย

3. การพัฒนารูปแบบการสร้างเครือข่ายกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อสวัสดิการอย่างยั่งยืนพบว่า มีรูปแบบในการดำเนินการดังนี้

3.1 การสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ก่อนที่จะมีการรวมกลุ่มแกนนำของกลุ่มจะต้องมีการพูดคุย แลกเปลี่ยน หรือสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน เพื่อหาแนวทางพัฒนาในการพูดคุย แลกเปลี่ยนอย่างเปิดใจ เข้าใจตรงกันว่าปัญหาเหล่านี้คือสิ่งที่ขัดขวางไม่ให้เกิดการดำเนินงานของกลุ่มเติบโตกลุ่มแกนนำมีหน้าที่ถ่ายทอดความตระหนักเหล่านี้ไปสู่สมาชิกของกลุ่ม

3.2 การประสานงานหน่วยงาน/กลุ่มเพื่อสร้างเครือข่าย คณะกรรมการและสมาชิกต้องวางแผนร่วมกันในการกำหนดหน่วยงานหรือกลุ่มที่จะสร้างความสัมพันธ์ โดยมุ่งเน้นที่กลุ่มที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มสตรี หรือกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพื่อประสานงานขอหารือในประเด็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินการ

3.3 การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน จะเป็นเหมือนวิสัยทัศน์ของเครือข่ายในการหา รูปแบบที่จะดำเนินการให้ไปถึงเป้าหมายนั้น ซึ่งก่อนที่จะมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน คณะกรรมการบริหารจะต้องหารือทำความเข้าใจ และขอความคิดเห็นจากสมาชิกในกลุ่มของตน ก่อนเพื่อทราบถึงความต้องการ และทิศทางที่จะดำเนินการร่วมกัน การกำหนดเป้าหมายจะต้องเป็นการกำหนดเป้าหมายที่สามารถดำเนินการได้จริง ไม่เพ้อฝัน รวมไปถึงมีทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการกำหนดระยะเวลา รวมถึงการประเมินผลที่สามารถทำได้ในระยะเวลาสั้น ๆ

3.4 กิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ ในระยะแรกของการดำเนินการเครือข่าย ผู้นำ หรือผู้แทนของแต่ละกลุ่มจะต้องวางแผนในการทำกิจกรรมที่สามารถทำร่วมกันและเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของกลุ่มที่อยู่ในเครือข่าย เป็นการสร้างความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ซึ่งในระยะเริ่มแรก อาจเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการของแต่ละกลุ่มก่อน แล้วจึงขยายการจัดกิจกรรมไปยังสมาชิกกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคย ซึ่งกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์จะต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีการสื่อสารผลระหว่างการทำกิจกรรมให้สมาชิกกลุ่มใหญ่ได้รับรู้เป็นระยะ

3.5 การเรียนรู้ร่วมกันเพื่อรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เป้าหมายสำคัญของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ที่พลังในการขับเคลื่อนการทำงานของกลุ่มให้เติบโตขึ้น กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันนอกจากจะเป็นการรักษาความสัมพันธ์ให้คงอยู่แล้ว ยังเป็นการจัดการความรู้ระหว่างกลุ่มเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันเป็นการหาแนวทางในการทำงานที่ดีร่วมกัน โดยเน้นการพูดคุย แลกเปลี่ยนแนวทางการทำงานโดยเน้นการถ่ายทอดประสบการณ์ การทำงานจากคณะกรรมการเพื่อส่งต่อไปยังสมาชิก หรือกลุ่มแกนนำรุ่นต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ร่วมระดมความคิดวิเคราะห์ ขั้นตอนที่ 2 ร่วมกำหนดนโยบาย ขั้นตอนที่ 3 ร่วมวางแผน ขั้นตอนที่ 4 ร่วมตัดสินใจ ขั้นตอนที่ 5 ร่วมประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภณภรณ์ กล่ำสกุลและคณะ (2561) พบว่า ศักยภาพการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี คือ 1) สมาชิกในชุมชนต้องร่วมคิด ร่วมทำร่วมรับผลประโยชน์ 2) ได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย 3) มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 4) มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์และ 5) มีการบริหารงานอย่างมีระบบ เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของของอภิญา เวชยชัย และศิริพร ยอดกมลศาสตร์ (2549) ที่ว่าการจัดสวัสดิการชุมชนการที่ชุมชนมีกองทุนหรือ

เงินออมของตนเอง ทำให้ชุมชนสามารถริเริ่มคิดรูปแบบการจัดสวัสดิการของตนเองได้อย่างหลากหลายและสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของชุมชน โดยชุมชนเพื่อชุมชนการบริหารงานกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลยางสมอพลือ มีหลักบริหารและคำนึงถึงผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยยึดปฏิบัติบนฐานความรู้คู่คุณธรรมกล่าวคือ รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน แบ่งปัน ดำเนินชีวิตโดยการเดินสายกลาง เพื่อความสมดุล มั่งคั่ง และยั่งยืนซึ่ง สอดคล้องตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่ว่าการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดย คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลมีการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบและคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำกล่าวคือเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา ซึ่งถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไป ในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก และสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลิรัตน์ สุคติ (2548) พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้นอยู่กับความร่วมมือสนับสนุนจากสมาชิก เช่นเดียวกับปรีชา เบี้ยมุกดา (2537) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย ปัจจัยที่มีส่วนร่วมของสมาชิกโครงการ สอดคล้องกับการศึกษาของมาโนช มาละการ (2551) พบว่า ปัจจัยหรือสิ่งที่ช่วยสนับสนุนและส่งผลให้การดำเนินงานสวัสดิการชุมชนบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ คุณสมบัติผู้นำต้องมีความตั้งใจในการทำงาน มีความซื่อสัตย์ คุณสมบัติสมาชิก การให้ความร่วมมือ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน นโยบายและการสนับสนุน จากภาครัฐ การสนับสนุนจากองค์กรเอกชนและบุคคลและยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Michael Albert and Robin Hahnel (2007) พบว่า ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการ ในระบบธุรกิจ ได้แก่ โครงสร้างองค์กร และภาวะการนำส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับการยอมรับจากบุคคลภายนอกองค์กร นโยบายของรัฐบาล การได้รับการหนุนเสริมและสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ

2. การพัฒนาและยกระดับสวัสดิการกลุ่มจะสะสมทรัพย์ พบว่า กระบวนการในการสร้างรูปแบบและยกระดับสวัสดิการชุมชน ใน 8 ขั้นตอน คือ 2.1 การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน และแนวทางในการแก้ไขปัญหาพร้อมกันอย่างสม่ำเสมอ 2.2 การพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วม ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันอย่างต่อเนื่องจนมองเห็นปัญหา 2.3 การเผยแพร่วิสัยทัศน์ร่วม ออกไปสู่สมาชิกในชุมชน เมื่อชาวบ้านมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงชุมชน 2.4 ชักจูงให้สมาชิกเข้าร่วม เพื่อพัฒนาสวัสดิการไปพร้อม ๆ กับการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยจะต้องมีการเสริมสร้างอำนาจให้แก่สมาชิก เพื่อให้สามารถตัดสินใจและดำเนินการได้เอง 2.5 การบริหารความขัดแย้ง สามารถทำได้โดยการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนงานของชุมชนให้ชาวบ้าน รับทราบอย่างแจ่มชัดเพื่อให้พวกเขาหมด

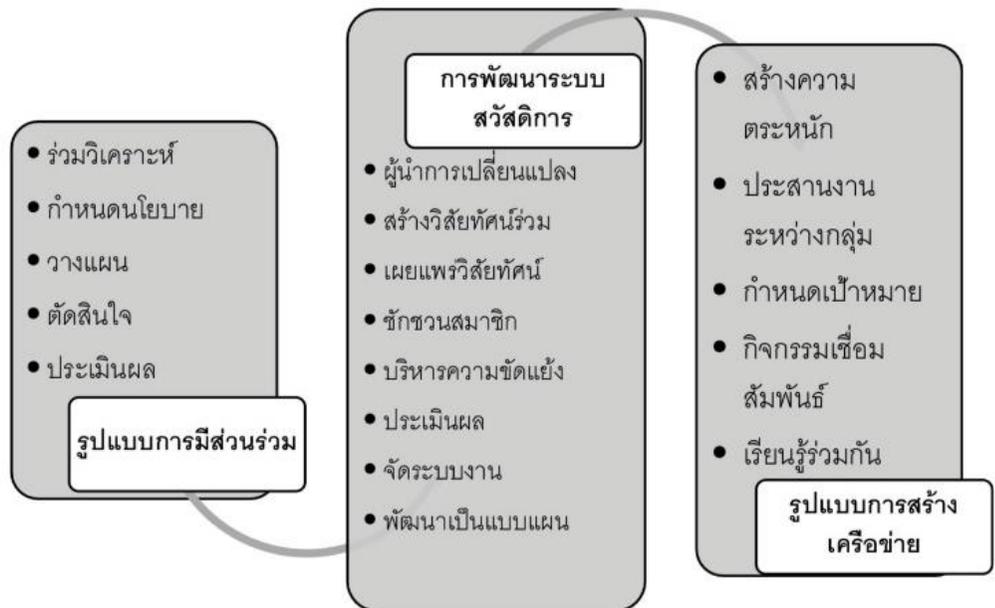
ความวิตกกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้น 2.6 การประเมินผล จัดให้มีการประเมินผลการทำงานในช่วงสั้น ๆ เพื่อประเมินความสำเร็จเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขสำหรับการทำงานต่อไปในอนาคตอันใกล้อีกด้วย 2.7 จัดระบบงาน ที่ไม่ซับซ้อนและสามารถตรวจสอบได้ง่าย 2.8 สร้างแบบแผนการทำงาน โดยการเสริมสร้างความรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ร่วมงานและสมาชิกในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ นิยมมาและคณะ (2552) พบว่า แนวทางส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนากระบวนการสวัสดิการชุมชน ต้องให้ความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจนในวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง สนับสนุนการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับสมาชิกในชุมชน ด้วยการสื่อสารประชาสัมพันธ์ สร้างกิจกรรม และการมีส่วนร่วม ทุกภาคส่วน ศรัทธา ความเชื่อ ในผู้นำและปราชญ์ชาวบ้านในการจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรชุมชน กระตุ้นให้เกิดการแก้ไข ปัญหาาร่วมกัน การสร้างจิตสำนึกการเป็นองค์กรชุมชนภายใต้แนวคิด “จะให้อะไรกับชุมชน” ไม่ใช่ “จะได้อะไรจากชุมชน” และ “การให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี” โดยร่วมคิด ร่วมทำร่วมรับผลประโยชน์ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งศิริ นุชสุวรรณ (2553) พบว่า จุดแข็งในการดำเนินงานคือ การเน้นความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ ยึดหลักธรรมาภิบาล เน้นนโยบายการบริหารงานเป็นทีมและให้ความสำคัญกับการ สร้างจิตสำนึกในการทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนจากการบริหารจัดการใด ๆ การสนับสนุน ด้านนโยบายจากหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของยุสนานี สาเล็ง (2554) พบว่า กระบวนการทำงานที่เป็นกลุ่ม และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ชี้แจงประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับเป็นแนวทางในการพัฒนาบริหารจัดการงานสวัสดิการชุมชนอย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับการศึกษาของ Goodman (2007) พบว่า กระบวนการที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดสวัสดิการชุมชน คือ การวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์และวิกฤติของชุมชนโดยกรรมการและผู้นำชุมชน เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์และแนวทางการจัด สวัสดิการสังคมขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของชุมชน

3. รูปแบบการสร้างเครือข่ายกลุ่มสังคมจะสะสมทรัพย์ ประกอบด้วย 3.1 การสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 3.2 การประสานงานหน่วยงาน/กลุ่มเพื่อสร้างเครือข่าย 3.3 การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน 3.4 กิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ 3.5 การเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของอรทัย แสงทอง (2558) พบว่า แนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการกลุ่มสังคมจะสะสมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืนในเขตจังหวัดภาคใต้ นั้น ควรมีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในภาคชุมชน ภาคเอกชน และภาครัฐ และควรจัดตั้งศูนย์ข้อมูลแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยสร้างเวทีเชื่อมโยงขบวนการ องค์กรชุมชน และหน่วยงานภาครัฐระดับจังหวัด เพื่อให้มีการทำงานร่วมกันมากขึ้น จากการศึกษาของพิตรพิบูลไชยเมืองและคณะ (2558) พบว่า ปัจจัยการเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคมในการพัฒนา คุณภาพการบริหารจัดการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนากลุ่มทางสังคมได้ใช้ระบบขนบธรรมเนียมประเพณี ในการสร้างวิถีชีวิตและวิถีความเป็นอยู่ด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเกื้อกูลกัน ในสังคมและการมีผลประโยชน์ร่วมกัน โดยวิธีการสร้างกลุ่มองค์กรเครือข่ายมี 12 ขั้นตอนได้แก่

1) ผู้ริเริ่ม 2) หาแนวร่วม 3) การประสานงาน 4) คณะกรรมการ 5) วัตถุประสงค์ 6) กติกา 7) ทุน 8) การบริหารจัดการ 9) กิจกรรม 10) ประชาสัมพันธ์ 11) ขยายผลและ 12) ติดตาม ประเมินผล สำหรับคุณภาพการบริหารจัดการตามความหมายของชุมชน คือ กระบวนการปรับเปลี่ยนหลักคิด คือ การสร้างคน ด้วยการสร้างหลักคิด แล้วนำไปสู่หลักการปฏิบัติ เพื่อให้เกิด หลักความยั่งยืน ประการที่สองการบริหารงบประมาณโปร่งใส และมีความต่อเนื่อง ประการที่สามการพัฒนาที่ตรง ความ ต้องการของชุมชน และประการสุดท้ายการสร้างกระบวนการ ทำงานร่วมกันในพื้นที่ชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของโกวิท พวงงาม (2550) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วม ในการดำเนินการ คือ ทุนทางสังคม ดังนั้น จึงอาศัยทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชนและความเข้มแข็งที่มี อยู่แล้วมาเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในระดับสูง ในขณะเดียวกันทุนทางสังคมก็มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปัจจัยเครือข่ายทางสังคม และทำหน้าที่เสริมสร้างซึ่งกันและกันโดยที่ เครือข่ายทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในขณะที่ กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานก็มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และคุณภาพการบริหารจัดการจึงเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินการจะเกิดขึ้น และอยู่ในระดับสูง ได้ ต้องได้รับอิทธิพลทางตรงจาก 2 ปัจจัย คือ ทุน ทางสังคม และกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา เป็นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ Daniel (1996) ในขณะเดียวกันทุนทางสังคมกับเครือข่ายทางสังคมจะเป็น ปัจจัยเหตุเป็นฐานพลังที่จะไปเสริม สร้างความเข้มแข็งของกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็น ฐาน และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการโดยมีกระบวนการเสริม สร้างเครือข่ายทางสังคมกับการมี ส่วนร่วมในการบริหารเป็น ปัจจัยสนับสนุน เพื่อให้เกิดเป็นพลังอำนาจ สามารถมีอิทธิพลต่อคุณภาพ การบริหารจัดการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างแท้จริง เพราะว่าทุนทางสังคม แม้จะมีความเข้มแข็งมากสักปานใดก็ไม่มีผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการได้ จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เนื่องจากทุนทางสังคมไม่ได้มีอิทธิพลทางตรงต่อ คุณภาพการบริหารจัดการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ต้องส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการนั่นเอง

องค์ความรู้ใหม่

คณะผู้วิจัยของสรุปลองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 2 การบริหารจัดการกลุ่มสังคมจะสะสมทรัพยากรเพื่อสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า ทูทางสังคมและเครือข่ายทางสังคมมีความสัมพันธ์กันและเสริมซึ่งกันและกันและเป็นฐาน พลังในการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยผ่าน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการและกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ใน 2 ระดับ คือ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การพัฒนาที่ต่อยอดจากองค์ความรู้ที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้ใหม่ที่พัฒนาขึ้นจากภายในชุมชน

2. การส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มสังคมจะสะสมทรัพยากรจากหน่วยงานภาครัฐ โดยเน้นบทบาทของวัฒนธรรมชุมชนในการผลักดันเครือข่ายให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยยึดหลักการเดิมของการตั้งกลุ่มเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การสร้างฐานระบบข้อมูลที่ครอบคลุมของทุกภาคส่วนให้เชื่อมโยงถึงกัน และสามารถนำมาใช้ได้ทันที โดยเป็นระบบที่ไม่ซับซ้อน พร้อมใช้งาน

2. การค้นหาความต้องการและกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาร่วมกับชุมชนโดยยึดโยงกับกลุ่มทางสังคมที่มีอยู่ในพื้นที่ เพื่อวางแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตชีวิตได้จริง

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท พวงงาม. (2550). การทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: มาตรการและกลไกการป้องกัน. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 5(3), 1-30.
- ปรีชา เบี้ยมุกดา. (2537). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาชนบท: ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีโครงการส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิตรพิบูล ไชยเมืองและคณะ. (2558). รูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารจัดการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 5(1), 44-52.
- ไพฑูรย์ นิยมนา และคณะ. (2552). *ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการสังคมระดับอำเภอ กรณีศึกษาอำเภอราชไศล จังหวัดหัตศรีสะเกษ*. (รายงานการวิจัย). ส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- มาโนช มาละการ. (2551). *กระบวนการดำเนินงานสวัสดิการชุมชน: การสังเคราะห์งานวิจัยและการวิเคราะห์เนื้อหา*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาลีรัตน์ สุกโต. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). คณะรัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยูสนานี สาเล็ง. (2554). *การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชน: กรณีศึกษากองทุนช่วยเหลือผู้เสียชีวิตชุมชนแม่สือแม่ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รุ่งศิริ นุชสุวรรณ. (2553). *ความยั่งยืนของกองทุนสวัสดิการภาคประชาชนวันละ 1 บาท ชุมชนวัดเชิงหวาย เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์). คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โสภากรณ์ กล้าสกุลและคณะ. (2561). รูปแบบการส่งเสริมการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี. ใน *การประชุมวิชาการและวิจัยแห่งชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 5 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี* (น. 557-563). เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี .
- อภิญา เวชชัยและคณะ. (2549). *ทิศทางและรูปแบบการจัดการสวัสดิการสังคมของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรทัย แสงทอง. (2558). การบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืนในเขตจังหวัดภาคใต้. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 6(1), 221-228.

Albert, M. and Hahnel, R., (2007). *A Quiet revolution in welfare economics*. Retrieved from [https://zcomm.org/wp-content/uploads/zbooks/www/books /quiet .htm](https://zcomm.org/wp-content/uploads/zbooks/www/books/quiet.htm)

Daniel, H. V. (1996). *Quality in American*. Chicago: IRWIN Professional Publishing.

Goodman, K., (2007). *Evaluating community-based welfare initiatives*. Welfare Peer Technical Assistance Network.